

Imanta Ziedoņa fonda *Viegli* iniciatīvas izglītībā
Ziedoņa klase izveidotie metodiskie materiāli
radošākām mācību nodarbībām

Izgaismot Latviju

Apraksts: skolēni iepazīstas ar Imanta Ziedoņa muzeja projektu un kinoizstādi *Izgaismot Latviju*, veic uzdevumus un reflektē par redzēto. Skolēni iegūst informāciju par Imanta Ziedoņa idejām, gājieniem gar Latvijas pierobežu 1836 kilometru garumā, iepazīst Latvijas pierobežu.

Mācību jomas: dabaszinātņu, sociālā un pilsoniskā, kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslas, valodu

Ieteicamā mērķauditorija: 9. - 12. klase

Izpildes laiks: 1. daļa ~60 minūtes, 2. daļa ~120 minūtes

1. daļa - Kinoizstāde *Izgaismot Latviju*

Imanta un Rimanta Ziedoņu grāmatā *Leišmalīte* rakstīts:

“Un galu galā pa Latvijas pierobežas joslu kādreiz ies (tā jābūt!) tūrisma ceļš un ceļotāji prasīs izbrauktā maršruta vietu interesantu iemirdzēšanos.”¹

Iedvesmojoties no šī citāta, 2016. gadā Imanta Ziedoņa muzejs uzsāk projektu - garākais muzejs Latvijā *Leišmalīte*, kas veido aptuveni 571 km garu taku gar Latvijas robežu un noslēgumā kļūst par ceļa atspoguļojumu kinoizstādē *Izgaismot Latviju*.

Kinoizstāde jeb filma un izstāde ir atskats uz trīs ar pusi gadus ilgajiem ekspedīciju gājieniem apkārt Latvijai, kas, piedaloties tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju, norisinājās 43 pašvaldību teritorijās Latvijas pierobežā. Projekts, kas sakņots Imanta Ziedoņa iecerē apkārt Latvijai izveidot tūrisma ceļu, tapis, lai izstāstītu gājēju stāstus, piedzīvoto un komunicētu par Imanta Ziedoņa vērtībām.

Kinoizstāde apskatāma *Imanta Ziedoņa muzeja* mājaslapā:

<https://www.ziedonamuzejs.lv/lv/muzejs/projekti/kinoizstade-virtuala-ture>

- 1. uzdevums** - Iepazīstoties ar kinoizstādi *Izgaismot Latviju*, apraksti katru ceļu, pievēršot uzmanību to dažādībai, raksturo cilvēkus, laikapstākļus, fotogrāfijas un visu, ko pamani ceļā.
- 2. uzdevums** - Uzzīmē Latvijas karti un atzīmē savu mīļāko vietu tajā. Apraksti šo vietu un pastāsti, kāpēc izvēlējies tieši šo!
- 3. uzdevums** - Izstādē izlasi, kas ir *ceļa maize*. Kas būtu tā ceļa maize, kuru tu dotu līdzī savam ceļa biedram?
- 4. uzdevums** - Atrodi izstādē sadaļu *Gājēju pase*. Izveido pats savu pasi, atzīmē veiktās pastaigas un gājienus, salīdzini ar klasesbiedru noietu.
- 5. uzdevums** - Izstrādā savu gājiena maršrutu, kuru varētu iet kopā ar ģimeni vai draugiem.

¹Ziedonis, Imants. Ziedonis, Rimants (2012). *Leišmalīte*. Apgāds Zvaigzne ABC, 6.lpp

2. daļa - Filma *Izgaismot Latviju*

Noskatoties filmu, atbildi uz jautājumiem, kurus pēc tam pārrunā ar klasesbiedriem grupās.

Filma pieejama *YouTube*:

<https://www.youtube.com/watch?v=nvtwRVHVsfs&feature=youtu.be>

1. Kā gājieni izgaismo Latviju?
2. Kas vieno visus ceļa gājējus?
3. Kāpēc ir svarīgi doties ceļā?
4. Kas ir vajadzīgs, lai dotos ceļā?
5. Kur tu gribētu doties pirmajā gājienā?
6. Ko, tavuprāt, Imants Ziedonis teiktu par šiem gājieniem?
7. Gājēja Aleksandra savu vārdu skaidro kā "taisnības cīnītāja".
Par ko cīnies tu?
8. Ko tev nozīmē piederība? Kam tu esi piederīgs?
9. Kuras trīs vērtības tev izgaismojas, noskatoties filmu?
10. "Finiša nav un nebūs - ir tikai starts". Kā tu saproti šo Imanta Ziedoņa citātu?

3. daļa - Pārsprīdums par izgaismošanos

Iepazīstoties ar kinoizstādi, uzraksti pārsprīdumu par izgaismošanos. Temata iedvesmai lasi Imanta Ziedoņa citātus no grāmatas *Es. Cilvēks. Pasaulē.*²

1. "Laiks rāda, kā cilvēki vairojas, aug un attīstās. Attīstās spējīgāki, veidojas gudrāki, top labāki, kļūst sirsnīgāki, sabiedriskāki un draudzīgāki. To sauc par attīstību. Attīstība ir cilvēka veidošanās uz labu."
2. "Tā kā zeme ir apaļa, to sauc par Zemeslodi. Uz zemeslodes ir jūras, valstis, tautas. Arī mēs - latvieši. Mūsu valsts ir Latvija."
3. "Idejas ir galvenās, pašas svarīgākās domas, vadošās domas, kuras cilvēki pieņem un ar kurām saskaņā dzīvo."

²Ziedonis, Imants (1993). *Es, Cilvēks, Pasaulē*. Rīga: a/s Preses nams.

4. "Cilvēki piedzimst katrs savā vietā un laikā, un kad viņi dzīvo, laiks iet uz priekšu. Laiks paiet. Laiks rit. Laiks rit ar mums reizē. Cilvēka laiks beidzas, bet lielais laiks nebeidzas, tas paliek tik un tā."
5. "Draugi ir tik pat tuvi kā tuvinieki. Kādreiz pat vēl tuvāki. Draugi ir tie, kuriem visu var uzticēt, izstāstīt un neko neslēpt. Draugi ir tie, kuri mums visvairāk patīk un ar kuriem mēs vislabāk jūtamies, saderam, izpalīdzamies, sastrādājam, vārdu sakot, draudzējamies."
6. "Kad kāda cilvēku grupa turas cieši kopā skolā vai darbā, tad tādu grupu sauc kolektīvu. Kolektīvam noteikti vajadzīga saskaņa domās un darbos. Nesaskaņa bremzē attīstību."
7. "Izrādās, ka mēs visi esam saistīti. Katram, kas ir kaut ko saistīts, tam savas saistības jāievēro. Saistības ir pienākums, kurus tu labprāt esi uzņēmis un par kuru izpildi tu esi atbildīgs."
8. "Cilvēks ir atbildīgs. Viņam jāatbild, lai pasaulē viss būtu kārtībā. Lai viss noritētu kārtīgi un godīgi. Par to ir katram jājūt atbildība. Ja katrs jutīs atbildību pret sevi un savu apkārtni, tad pasaule būs skaistāka un laimīgāka. Tad katrs jutīsies laimīgāks arī pats, pats sevī. Atbildība ir cilvēka viscēlākā un pasaulei vajadzīgākā īpašība."
9. "Vai jūs esat pamēģinājuši novērot savu stāju un savu gaitu? Kā jūs katrs pats izskatāties - vai pēc lempja, vai pēc pidriķa, vai pēc velna, vai pēc kārtīga cilvēka? Vai jūs esat novērojuši savas īpašības? Īpašības ir tas, ar ko tu īpašs, atšķirīgs no citiem."
10. "Personība ir tāds cilvēks, kurš sevi ir izkopis vai apzinīgi un neatlaidīgi pašlaik sevi izkopj. Kādas īpašības ir sevī jāizkopj, lai būtu personība? Ir jābūt darbīgam. Strādīgam, čaklam, zinātkāram, meklējošam, uzņēmīgam, mērķtiecīgam. Gudrība ir mācēšana darboties."